

המאגר הלאומי לשיעורי חברה

תכנית עבודה תש"ף - תשפ"ב
לשכבות ז' - יב'

אגף תכנים תכניות הכשרה והשתלמויות

המאגר הלאומי לשעת מחנך

צירי שעת המחנך ז' עד י"ב

זהות ושייכות

מעורבות, שותפות ואחריות

הכיתה כקבוצה חברתית

מחויבות למדינת ישראל

אורח חיים דמוקרטי

מנהיגות

לקראת בגרות בעולם משתנה

המאגר הלאומי לשעת מחנך

בהלימה למטרות חזון החמ"ד

בין אדם לעצמו

בין אדם לאלוקיו

בין אדם לזולתו

בין אדם לעמו

בין אדם לארצו ולמדינתו

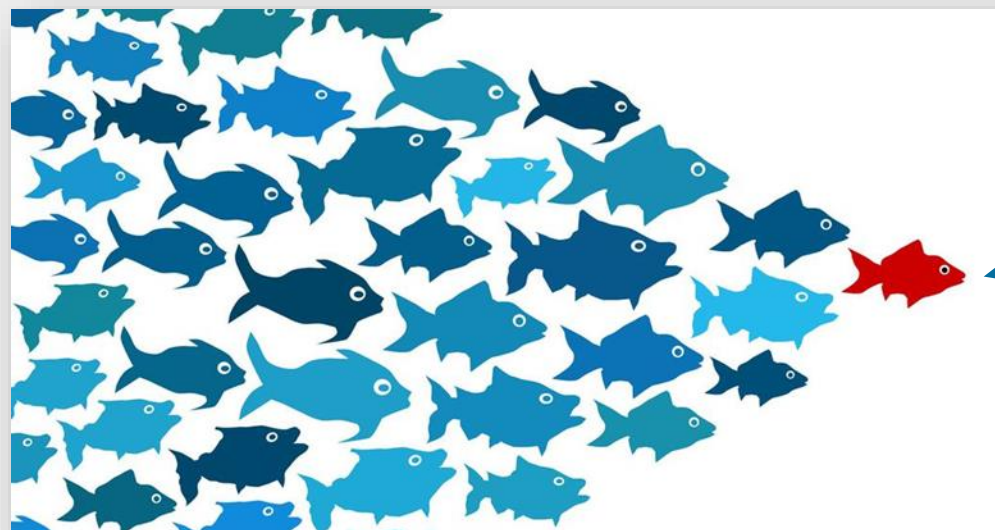
אגף תכנים, תכניות,
הכשרה והשתלמויות

משרד החינוך

נושא: מנהיגות

יחידת שיעור חינוך בנושא: מעשה המנהיגות כמזמן משמעות

"אם מעשיך נותנים השראה
לחלום יותר, ללמוד יותר,
לעשות יותר ולהפוך ליותר,
הרי אתה מנהיג"

(ג'ון קווינסקי אדאמס. הנשיא השישי של
ארה"ב)

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

1

מבוא למורה

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שיעור 1

שיעור 2

שיעור 3

3

ציר: מנהיגות

ידע, מיומנויות וערכים

היחידה עוסקת בנושא המנהיגות החל מהתבוננות במגוון רחב של מנהיגים, דרך בירור אישי של אלמנטים על מנהיגות בקרב התלמידים והייחודיות של מנהיגות הנוער, תוך שימת דגש על עשייה מנהיגותית כמזמנת משמעות בחיי התלמידים ומעודדת אותם לעשייה חברתית מובילת שינוי. עשייה מנהיגותית: מעשה או פעולה אחת של הובלה מנהיגותית שמשפיעה ומחוללת שינוי.

היחידה מחולקת ל 3-שיעורים:

שיעור 1 - מהי מנהיגות?

שיעור 2 - מהי מנהיגות נוער?

שיעור 3 - ממנהיגות למעשה של מנהיגות.

4

מטרות ושיקולים לבחירה

מטרת היחידה: המשגה תיאורטית למנהיגות. לעודד את התלמידים לפתח בעצמם כלים, מיומנויות ואמונה עצמית שכל אחד יכול למצוא את הגרעין המנהיגותי בקרבו, לעורר מוטיבציה, לזהות צרכים ולפתח יכולות לבצע מעשה של מנהיגות.

נושא היחידה: מעשה המנהיגות כמזמן משמעות
יחידת שיעור חינוך לכיתה ז'

ערכים

- אהבת הדעת וחדוות הלמידה
- מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
- צדק חברתי וערכות הדדיות

מיומנויות

קוגניטיבי: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות דיגטלית.
תוך אישי: מודעות עצמית, הכוונה עצמית.
בין אישי: מודעות חברתית, התנהלות חברתית, אוריינות גלובאלית.

פרקטיקות

1. דיון דילמה
2. חיבור נושאים אקטואליים לחומר הנלמד
3. ביצועי הבנה
4. פיתוח נקודות מבט מגוונות
5. הכרת השונה
6. עידוד מעורבות חברתית

2

חומרי עזר

מיומנויות

ערכים

פרקטיקות

חומרי הוראה

מקורות

בין תחומי

נתונים

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מהי מנהיגות?

שיעור 1

מנהיגות וביטויים שונים של מנהיגות:
מיהו מנהיג? מה מגדיר אדם כמנהיג?

נציג את גלריית התמונות.

1. נבקש מכל אחד מהמשתתפים לבחור את התמונה שמייצגת בעיניו מנהיגות ולהסביר את בחירתו.
2. נבקש מכל אחד מהמשתתפים לציין שם של מנהיג אחד איתו היו רוצים להיפגש ולהסביר מדוע.

פתיחה

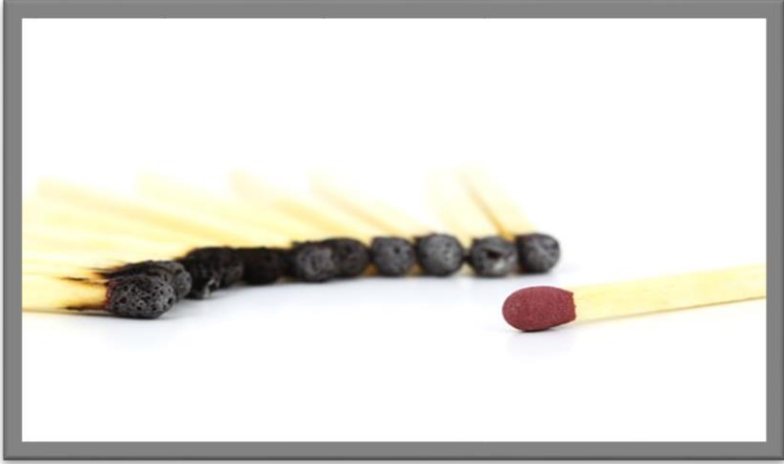
גוף - מהלך

סיכום

3

2

1

6

5

4

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מהי מנהיגות?

שיעור 1

תקציר: נכיר לעומק מנהיגים שונים ונבחן את השפעתם על החברה, נבין מיהו מנהיג, אלו תכונות דרושות למנהיגים? האם כולנו רואים באותם אנשים מנהיגים?

מהלך הפעילות:

התלמיד יבחר מנהיג/ה מגלריית המנהיגים המוצגים בפניו או כל אחד אחר אליו הוא מתחבר (ניתן להוסיף מנהיגים בפתקים הריקים).

עליו לכתוב בעזרת שאלות מנחות קווים לדמות המנהיג/ה שבחר:

- מי המנהיג/ה?
- מהי התקופה בה הנהיג/ה?
- את מי הנהיג/ה?
- מה השינוי שהדמות רצתה לחולל? כיצד הצליחה לעשות זאת? המורה יזמין את התלמידים להציג את הדמויות שבחרו בפני הכיתה.

שאלות לדיון במליאה:

- מה חיבר אתכם לדמות שבחרתם?
- האם יש קווים משותפים לדמויות שנבחרו בכיתה?
- מה הפך אותם למנהיגים מעוררי השראה ומחוללי שינוי?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

"כל חיי לא עסקתי בהגדרות אלא
עסקתי בעשייה... האם זה נכלל בהגדרה
של פמיניסטית? אם כן אז אני כן.
מעדיפה ביצועיסטית"

(הרבנית עדינה בר-שלום)

"זה לא עניין של כסף, זה האנשים
שאתה עובד איתם, ואיך שהנהגת
אותם והובלת אותם לזה"

(סטיב ג'ובס)

צריך שכל איש ידע ויבין שעליו
לעמול ולגלות את אור הנר ברבים,
ולהדליקו לאבוקה גדולה ולהאיר את
העולם כולו"

(הראי"ה קוק)

(עד דקה 7:25 בסרטון)

"במהלך השנים למדתי שכאשר
אדם נחוש בדעתו, הוא משתחרר
מהפחד. לדעת מה צריך לעשות
מגרש את הפחד"

(רוזה פארקס)

"גם המובן מאליו צריך
שיאמר לפעמים"

(מנחם בגין)

"מגיע לנו יותר. לא יכול להיות שחזרנו
לפה מכל הגלויות כדי לטבוע
באוקיינוסים של הבל ושל זבל. בעיניי זו
ה-משימה. לא להשתלב בתקשורת כדי
לקבל את כל כלליה הקיימים, אלא
לשנות."

(סיון רהב-מאיר)

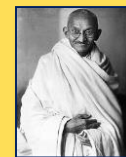
"זה תמיד נדמה בלתי אפשרי עד
שעושים את זה"

(נלסון מנדלה)

"הנוער בימינו יעצב דמות האדם
בישראל – על ידי חיי מופת"

(בן גוריון)

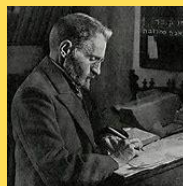
"ישנם שני סוגים של כוח. האחד מושג על ידי
פחד מעונש והשני על ידי מחוות של אהבה.
כוח המבוסס על אהבה הוא חזק וקבוע אלף
מונים מזה המושג דרך פחד מעונש"

(מהטמה גנדי)

"התפקיד שלי זה לבלבל אנשים.
אני אוהב את זה!"

(הרב שרון שלום)

"רק בשפה העברית יחיה
ישראל בארצו"

(אליעזר בן יהודה)

(עד דקה 5:17 בסרטון)

"אין לנו מכרות זהב, אין לנו נפט ולא
יהלומים. ישראל ענייה במשאבי טבע,
אבל יש לה ובה פוטנציאל אנושי אדיר."

(יצחק רבין)

"החלטנו שכשנשתחרר מהצבא נקים ארגון שיגרום לישראל להיות המדינה שהכי טוב לחיות בה".

(רוני פלמר)

"אנחנו נוטים לשפוט הצלחה על פי גובה המשכורת וגודל המכונית במקום לאמוד אותה על פי איכות השירות ויחסי האנוש".

(מרטין לותר קינג)

"הצלחה היא יחסית ומשתנה מאדם לאדם"

(עדי אלטשולר)

"לכבודם של חברותי וחברי בני הנוער של שדרות שיש לי הזכות להתנדב לצידם בשגרה ובחרום ולכבוד הנוער הישראלי הנפלא.."

(הלל בראלי)

"אני רוצה שהקב"ה ייצא מהשיעור מהודר והתורה שלו מהודרת ובנות ישראל מהודרות"

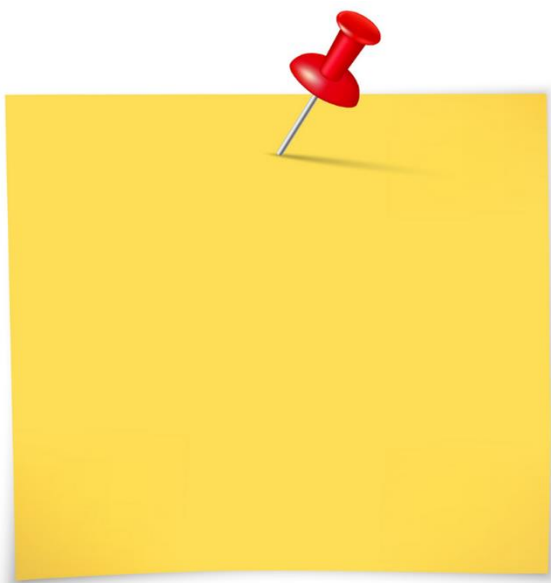
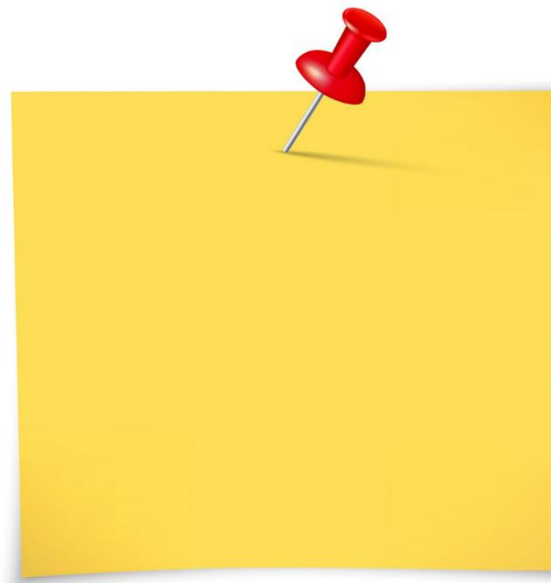
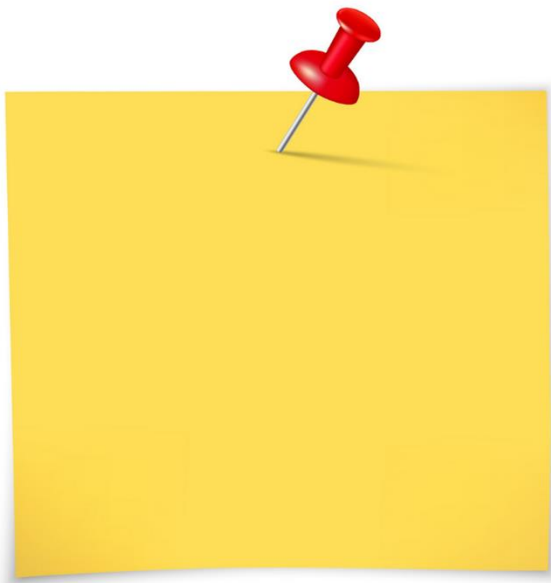
(הרבנית ימימה מזרחי)

"מנהיג שלא מהסס לפני שהוא שולח את אומתו לקרב, איננו מתאים להיות מנהיג."

(גולדה מאיר)

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

שיעור 1

מהי מנהיגות? (סיכום)

בשיעור זה למדנו על משמעות המילה מנהיגות ועמדנו על מאפייניה וביטוייה. נחשפנו והכרנו מנהיגים שונים בארץ ובעולם אשר חוללו שינויים משמעותיים והפכו למנהיגים דגולים ומעוררי השראה.

ראינו כי קיימים מנהיגים שונים ובחרנו לאיזה סוג מנהיג כל אחד מתחבר כאינדיבידואל. כפי שאמר: המהטמה גנדי: **"היה השינוי שאתה רוצה לראות בעולם"**

נסיים עם ציטוט מדבריו של הרב יוסף קאפח זצ"ל:
"המנהיג בתימן לא נעשה מנהיג מפני שקבוצת בעלי תככים היושבים על כסאותיהם באיזה ארמון רחוק ממקום הארוע רצו במינויו, אלא המנהיג צומח בתוך העם, מתוך העם ולמען העם". (הרב יוסף קאפח, מתוך כתבים ח"ב עמ' 1029)

לסיכום השיעור שאלות למחשבה וצידה לדרך:

- מה לדעתכם המאפיין העיקרי הדרוש למנהיג?
- האם לדעתכם, כל אחד יכול להיות מנהיג? ואם כן, במה זה תלוי?
- האם אתם חושבים שגם בגילכם אתם יכולים להיות מנהיגים? נמקו.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מהי מנהיגות נוער?

שיעור 2

מהי מנהיגות נוער?
במה היא שונה ממנהיגות מבוגרים?
מה הביטויים של מנהיגות הנוער?
מה מיוחד במנהיגות נוער?

סרטון: מלאלה יוספזאי

תקציר: בסרטון מתואר סיפור המנהיגות של **מלאלה יוספזאי** - מנהיגה מלידה, ילדה עקשנית ומלאת תקווה אשר רצתה משהו בסיסי - השכלה לה ולנערות בארצה. אט־אט הפכה להיות הקול הדובר בשמן של נערות אלה ובשמה של חברה שלמה. היא נאבקה בכל דרך אפשרית ובלתי אפשרית למימוש זכות זו.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלות לדיון במליאה:

- כיצד באה לידי ביטוי מנהיגותה של מלאלה יוספזאי?
- כיצד לדעתכם, הצליחה מלאלה לגייס למאבק מנהיגים ואת הציבור הרחב?

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

שיעור 2

מהי מנהיגות נוער?

תקציר:

נכיר מנהיגי נוער אשר יצרו שינוי וסחפו רבים למען מטרתם - מבוגרים וצעירים כאחד. נדון בשאלה: מה הופך נער/ה למנהיג/ה?

מהלך הפעילות:

התלמיד יקבל הודעת [וואטסאפ](#) המנחה אותו לבחור מנהיג/ת נוער מתוך רשימה עם קודי QR או דמות אחרת שיבחר. על מנת להתקבל לקבוצת הוואטסאפ של המנהיג/ה, עליו לענות בוואטסאפ על השאלות הבאות:

- מדוע בחרת במנהיג זה?
- מה הפך אותו למנהיג?
- מה הצורך או ההזדמנות שהוא זיהה על מנת להפוך למנהיג?
- את מי הוא הצליח להוביל/להנהיג?
- את מי הוא גייס לעזרתו?
- מה היית מציע/ה לו לעשות בכדי להמשיך ולהיות מנהיג?

שאלות לדיון במליאה:

- מה מייחד את המנהיג/ה שבחרתם?
- מה הופך נער/ה למנהיג/ה?
- מה היתרונות של מנהיג/ת נוער לעומת מבוגר?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

1. מדוע בחרת במנהיג זה? ?

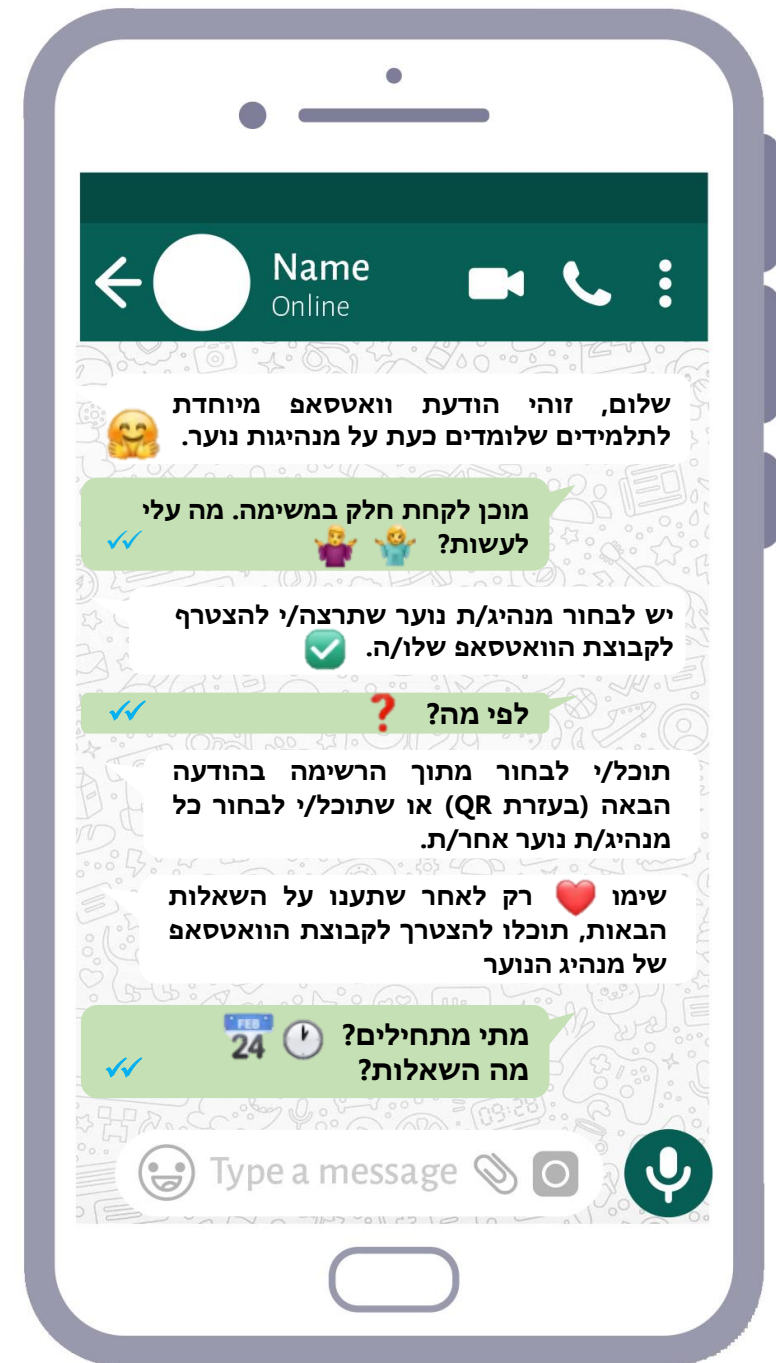
2. מה הפך אותו למנהיג? 💪

3. מה הצורך או ההזדמנות שהוא זיהה על מנת להפוך למנהיג? 🌍

4. את מי הוא הצליח להוביל/ להנהיג? 🏃‍♂️ 🏃‍♀️

5. את מי הוא גייס לעזרתו? 🎓 📁 🧑‍🤝‍🧑

6. מה היית מציע/ה לו לעשות בכדי להמשיך ולהיות מנהיג? 💡 💡

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

שיעור 2

מהי מנהיגות נוער? (סיכום)

בשיעור זה למדנו מהי **מנהיגות נוער** והבנו כי בכל גיל יש לנו את היכולת להפוך למנהיגים ואף לבני נוער יש לעיתים, יתרונות על המנהיגים המבוגרים יותר. הכרנו מנהיגי נוער שפעלו מתוך צורך לשנות דבר מה בעולם והצליחו לקדם את מטרותם בעזרת **מעשים**. למדנו כי שינוי יכול להתחיל מצעד אחד קטן...

שאלות לסיכום השיעור:

- חשבו על דבר אחד אותו הייתם רוצים לקדם או לשנות.
- מה דרוש לכם כדי לפעול לטובת הנושא?
- מהם הכוחות והכלים שעומדים לרשותכם?
- את מי תוכלו לרתום לטובת העניין?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ממנהיגות למעשה של מנהיגות

שיעור 3

מהו מעשה של מנהיגות?
האם מעשה של מנהיגות הופך אדם למנהיג?

מעשה מנהיגות

מעשה מנהיגות הוא מעשה החורג מגבולות המוכר והבטוח על מנת לשרת ולהיטיב. מרבית המקרים של שינוי הובלו על ידי אנשים אלמוניים, שעשו מעשה של מנהיגות. אפילו הגנה של ילד אחד על ילד אחר שקבוצת ילדים נטפלים אליו היא מעשה מנהיגות. [מידע נוסף על מעשה מנהיגות](#)

תמר וילדי משפחת בוכריס בימי הקורונה

תקציר: סיפורה של תמר היינמן בת ה-16, מהישוב תל ציון שבבנימין. שלמרות הסיכון לחלות, התגיסה לטפל ולשמור על ילדי משפחת בוכריס שהוריהם חלו במחלת הקורונה והם נשארו לבדם בבית.

שאלות לדיון:

- האם הייתם מגדירים את המעשה של תמר כמעשה של מנהיגות? הסבירו מדוע?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ממנהיגות למעשה של מנהיגות

שיעור 3

תקציר: בחלק זה ננסה לבחון כיצד אנו יכולים לעשות מעשה מנהיגות, להשפיע ולקדם צורך אותו אנו מזהים במרחבים שונים בחינוך.

מהלך הפעילות:

המורה יפעיל את **גלגל המזל** ויעצור אותו.

על פי התוצאה שהוגרלה לתלמיד בגלגל המזל - עליו לציין שני **מאפיינים טובים** למרחב שהגריל ושני **מאפיינים הזקוקים לשיפור**.
כל תלמיד יציע מעשה אחד, קטן או גדול, אשר ניתן לעשות בכדי לשפר את אחת מהבעיות שציין.

במליאה: התלמידים יציגו את הרעיונות שלהם, כל אחד על פי המרחב שהגריל בגלגל המזל (כל ההצעות ירוכזו יחד על גבי בריסטול גדול שיתלה בכיתה).

שאלה לדיון:

- חשבו על רגע בחיים בו המנהיגות שלכם באה לידי ביטוי באחד מהמרחבים שהזכרו בשיעור (אפילו מעשה קטן).

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

לחצו כאן להפעלת גלגל המזל

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

ממנהיגות למעשה של מנהיגות (סיכום)

שיעור 3

בשיעור זה עסקנו בהבחנה שבין מנהיגות לבין מעשה של מנהיגות. נחשפנו לאנשים אנונימיים שבזכות מעשה אחד של מנהיגות, גרמו למקבלי ההחלטות לשנות החלטות הוותיקות. הבנו כי בעזרת מעשה אחד (לעיתים, הפשוט ביותר) גם אנחנו יכולים לשנות ולענות על צורך מסוים בסביבתנו או אפילו בעולם כולו.

סיפורה של ויקי כנפו, משקף את הדיון שקיימנו בשיעור: ויקי כנפו יצאה מביתה שבמצפה רמון ביולי 2003 לצעדת מחאה רגלית של כ- 200 ק"מ-עד למשרד האוצר בירושלים. ויקי לא חשבה שתהפוך למנהיגה, היא רק רצתה למחות בדרך היחידה שהתאפשרה לה מבחינה כלכלית ונקטה במעשה אחד של מנהיגות. בעקבות המעשה הזה, סחפה אחריה רבים. את המשך הסיפור, נראה בסרטון הבא: [ויקי כנפו שוב צועדת](#).

"אני לא מצפה מהעניינים שייצאו לצעוד, אבל אני כן מצפה שנהיה חברה ערכית, שנחשוב על האחר, נהיה ערבים זה לזה ושהחזק יחשוב על החלש..." (ויקי כנפו)

לסיכום השיעור שאלות מחשבה:

- מה לדעתכם הפך את ויקי כנפו למנהיגה?
- לו הייתם אחד מהמנהיגים שעשה מעשה ששינה סדרי עולם, מה המעשה הבא שהייתם עושים או שמא הייתם מסתפקים במעשה מנהיגות אחד?

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות הבוגר 2030

סוג המיומנויות	#	כותרות
אוריינות שפתית	1	מיומנויות קוגניטיביות
אוריינות מתמטית	2	
אוריינות מדעית	3	
חשיבה ביקורתית	4	
חשיבה יצירתית	5	
אוריינות דיגיטאלית	6	
מודעות עצמית	7	מיומנויות תוך-אישיות
הכוונה עצמית	8	
מודעות חברתית	9	מיומנויות בין-אישיות
התנהלות חברתית	10	
אוריינות גלובאלית	11	
אוריינות גופנית ובריאותית	12	מיומנויות גופניות

ערכים

פירוט	הערכים
1. עידוד הסקרנות והעניין 2. שאיפה למצוינות ולמיצוי יכולות 3. מחשבה עצמאית ויחמה	אהבת הדעת וחדוות הלמידה
1. הכרות ומחויבות לערכים יהודיים ודמוקרטיים 2. כיבוד סמלי המדינה ושמירת החוק 3. שירות משמעותי 4. השתתפות בתהליכים דמוקרטיים בחברה	מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית
1. מחויבות לערכי המורשת והתרבות הייחודיים לכל קבוצה 2. היכרות וכבוד לתרבויות ומורשות אחרות במדינה	כיבוד ערכי המורשת והתרבות במדינת ישראל
1. כבוד לאדם, לזכויותיו, לתרבותו, להשקפותיו ולחירויות היסוד 2. שמירה על קדושת החיים 3. כיבוד ההורים והמעגל המשפחתי	כבוד האדם והמשפחה
1. סולידריות ועזרה לזולת 2. מעורבות חברתית ואזרחית 3. מחויבות לטבע וקידום צדק סביבתי	צדק חברתי וערכות הדדיות

ידע – מהי מנהיגות

קיימות מספר רב של הגדרות למושג המנהיגות, דוגמאות מרכזיות:

מנהיגות כמוקד של תהליכים חברתיים: "מנהיג – אדם הממקד את פעילויות שאר חברי הקבוצה"

מנהיגות כפונקציה של האישיות: "מנהיג – אדם המשפיע על הקבוצה בתוקף תכונות אישיות"

מנהיגות כהשפעה: "מנהיג – האדם בעל מידת ההשפעה הגדולה ביותר בקבוצה"

מנהיגות כצורת התנהגות: "מנהיג – אדם המתנהג כמנהיג"

מנהיגות כהובלה: "מנהיג – אדם המוביל אנשים לביצוע המשימה"

במקרא: השורש נ. ה. ג.

בתלמוד: לראשונה מופיע בתקופת התלמוד - "אוי לו לעולם שאבד מנהיגו" (בבא בתרא צא)

דוגמאות למושג מנהיגות מחוקרים שונים:

- היכולת להוביל אנשים ולהשפיע השפעה משמעותית על מספר רב של בני אדם, בלי השפעה אין מנהיגות. (פרופ' דוד דרי).
- מנהיגות מבוססת חזון, מניעה לחולל שינוי ולתרגמו לעשייה. (ד"ר גרניט אלמוג-ברקת).
- להנהיג, פרושו לקחת סיכון ולקרוא תיגר על הרגלים, דרכי עבודה וחשיבה בתמורה לחוסר ודאות. (רונלד א. חפץ).
- מנהיגות ניכרת בזכות יכולת ההשפעה של המנהיג ולא מכוח סמכותו (מיכה פופר).

במחקר מזהים 3 סוגים של מנהיגות:

מנהיגות מתגמלת – מנהיגות הבנויה על יחסי תמורה בין מנהיג למונהג (שכר ועונש).

מנהיגות מעצבת – מנהיגות היוצרת שינוי בציפיות ובשאיפות של המונהגים, יוצרת גירוי אינטלקטואלי, אינה מקבלת את הנורמות המקובלות אלא מעצבת אותן מחדש. (מנהיגות המבוססת על פיתוח אישי. אתגור אינטלקטואלי, הנאה השראתית ומודל לחיקוי והזדהות. (Burns).

מנהיגות כריזמטית – פותחה בשנות ה-80 ע"י באס ואבוליו (כריזמה = מתת אל) מנהיג בעל מאפיינים כריזמטיים (יכול להיות גם מנהיג שלילי. בולט בעיקר בארגונים בשעת משבר (Buss).

ישנן שתי גישות בולטות בתחום המנהיגות המתייחסות לשני מרכיבים עיקריים:

הראשונה - גישת התכונות, מתייחסת למנהיג, כאשר המנהיג הוא אדם הניחן בתכונות מולדות יוצאות דופן, שמכוחן הוא משפיע.

השנייה - הגישה המצבית, מתייחסת למצב, כאשר הנסיבות, ולא התכונות או המאפיינים של המנהיג, הן הקובעות את ההשפעה.

כיום, חקר המנהיגות מתמקד בגישה הרואה במנהיגות יחסי גומלין בין מנהיגים לבין מונהגים. תופעת המנהיגות נובעת מהתייחסות גומלין סובייקטיבית כלשהי, ומסבירה מדוע אדם מסוים ייתפס ויוכר כמנהיג.

ידע – מנהיגות נוער

מתוך המחקר:

לכל מתבגר יש פוטנציאל מנהיגותי, וניתן לטפח אותו ולצקת אמונה בקרב אותם בני נוער (Linden & Fertman, 1998). מנהיגות אינה שמורה רק לקומץ נבחרים, אלא רבים מבני הנוער יכולים לפתח מגיל צעיר כישורי מנהיגות, אשר הולכים ומתעצבים במהלך החיים (קנולר לוי, שורק, 2013). קיימת הסכמה כי כישורי מנהיגות מתחזקים במיוחד אם בגיל הנעורים ובצעדי ההנהגה הראשונים ניתנות לנוער הזדמנויות להוביל, ליטול סיכונים, ללמוד מהצלחות ו/או מכישלונות (קנולר לוי, שורק 2013).

מאפיינים ייחודיים למנהיגות נוער (בשונה ממנהיגות מבוגרים):

1. **מנהיגות ראשונית** – בגיל ההתבגרות חווים בני הנוער עשייה מנהיגותית בפעם הראשונה. זהו חוויה חדשה ומעצבת.
2. **מנהיגות סוערת/אנרגטית** – כשם שגיל ההתבגרות מתאפיין בסערת רגשות כך גם ביטויי המנהיגות מאופיינים בסערות ובתהליכים שפורצים באופן מפתיע.
3. **מנהיגות אידיאולוגית לא רציפה** – בגיל ההתבגרות ניתן להבחין בשינויים קיצוניים של תפישות אידיאולוגיות, כך גם המנהיגות מאופיינת באידיאולוגיות שיכולות להשתנות.

זירות לקיומה של מנהיגות נוער:

מנהיגות נוער לנוער – בני נוער מנהיגים בני נוער בגילם או בגילאים קטנים יותר שמדברים את אותה השפה ועם אותם קודים תרבותיים, מאפייני גיל ובכך ההשפעה שלהם יכולה להיות רבה יותר מהשפעת מבוגרים על בני הנוער.

מנהיגות נוער למבוגרים – פניה של בני נוער למבוגרים יכולה להיות בעלת השפעה ומשמעותית יותר מאשר מבוגרים למבוגרים

מנהיגים מדברים על הנוער:

בן גוריון - דמות האדם בישראל פירושה קודם-כל - דמות הנוער בישראל.

מרטין בובר - הנוער הוא הסיכוי הנצחי לאושר של האנושות.

יצחק רבין - ואם יש משהו שצריך לייחד נוער – זו מרדנות נגד מוסכמות. לא מרדנות לשם מרדנות, אלא מרדנות לשם שינוי.

שמעון פרס - ההשקעה הכי טובה היא בילדים - אם לא נזרע היום, לא יהיה מה לקצור מחר.

ידע - מעשה של מנהיגות

מעשה מנהיגות הוא בעצם נידוד המשאבים העומדים לרשותנו (האנושיים והארגוניים) על מנת להתמודד עם האתגרים הניצבים מולנו. מעשה המנהיגות הם מעשים החורגים מגבולות המוכר והבטוח על מנת לשרת ולהיטיב. לא תחזוק הקיים, אלא חריגה ממנו לטובת טוב כללי כלשהו (דרי, 2009)

כל יום מספק לכל אחד מאיתנו הזדמנויות לגלות מנהיגות: להעלות את השאלות החשובות, לפנות לערכים החשובים באמת ולהעלות על פני השטח קונפליקטים לא פתורים. בכל יום יש לנו הזדמנות להשפיע על חייהם של הסובבים אתנו (חפץ וילנסקי, 2007).

מרבית המקרים של שינוי הובלו על ידי אנשים אלמוניים, שעשו מעשה של מנהיגות. מעשה זה יכול להיות חד פעמי, להימשך שבוע, חודש, שנה, עשור או חיים שלמים. אפילו הגנה של ילד אחד על ילד שקבוצת ילדים נטפלים אליו היא מעשה מנהיגות. זה קורה כל הזמן. לכם (הילדים והנוער), לשכן שלכם ולהורים (חמו לוטם, מעשה מנהיגות 2012).

מעשה המנהיגות לרוב נובע מערכי ליבה ויסוד, דוגמא למעשה כזה היא מרדכי אנילביץ שצמח בתנועות הנוער, והוביל את מרד גטו ורשה. מנהיג צעיר בן 24 שמעשה המנהיגות שלו ומותו במרד גטו ורשה נחרטו בהיסטוריה של עם ישראל. חיינו היו קצרים, אך מנהיגותו פורצת, והוא הפך לסמל האומץ וההקרבה של השואה. כמו מרדכי אנילביץ, מעשי מנהיגות רבים נובעים מהאידיאלים והערכים הכי בסיסיים (חמו לוטם, מעשה מנהיגות 2012).

לעיתים, מעשי המנהיגות נובעים ממצוקה או אילוף- דוגמא רלבנטית למעשה מנהיגות שנולד ממצוקה הוא המעשה של דפני ליף- המחאה החברתית של קיץ 2011 החלה במעשה מנהיגות פשוט של אישה צעירה אחת. דוגמא נוספת: נועם שליט, אביו של גלעד שליט שנחטף, גילה בעצמו כוחות מנהיגות מול מצוקה אינסופית, כוחות שגרמו לו להחליט לשנות כיוון. הוא גילה את המנהיגות שבתוכו. הוא החליט שהוא רוצה יכול וצריך להמשיך ולהקדיש מיכולותיו לציבור (חמו לוטם, מעשה מנהיגות 2012).

